

Novadpētniecības jaunās dimensijas atmiņas institūciju sadarbībā

BIBLIOTĒKU NOVADPĒTNIECĪBAS KONFERENCE

Dobeles novads

2014. gada 1.–2. oktobris

LOKĀLAIS SATURS GLOBĀLAJĀ TĪMEKLĪ

Stopiņu novada ULBROKAS bibliotēkas vadītāja Daiga BRIGMANE

Lokālais saturs globālajā tīmeklī – politikas plānošanas dokuments

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam „Radošā Latvija”. (Ministru kabineta 2014. gada 29. jūlija rīkojums Nr. 401).

PREAMBULA. Visplašākajā nozīmē kultūra veido indivīda un sabiedrības vērtību, zināšanu un prasmju sistēmu, nodrošinot kopienas un sabiedrības pastāvēšanu un identitātes veidošanu.

- **VIRSMĒRĶIS** ir veidot Latviju par zemi ar bagātu un koptu kultūras mantojumu, vitālu un daudzveidīgu kultūras dzīvi, radošiem cilvēkiem, konkurētspējīgām radošām industrijām un labāku dzīves kvalitāti.
- **SADARBĪBA** ar nozaru stratēģijām, kas ietver muzejus, bibliotēkas, arhīvus, kultūras pieminekļus, nemateriālo kultūras mantojumu, digitalizāciju, kultūrizglītību, literatūru, mūziku, teātri, deju, vizuālo mākslu, filmas, arhitektūru un dizainu.
- **PRIORITĀTES** - stiprināt nacionālās identitātes un kultūras vērtības nozīmi sabiedrībā, veicināt sabiedrības ieinteresētību un līdzdalību kultūras procesos, nodrošināt kultūras mantojuma saglabāšanu – digitālais saturs, attīstīt jaunu darbu izstrādi - inovācijas un radošums jauna satūra izveidē.

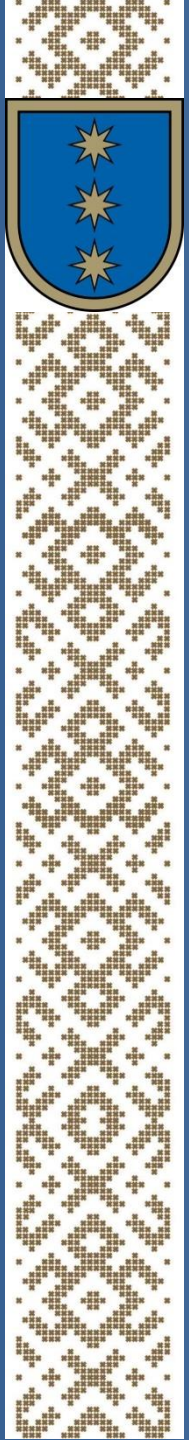
Lokālais saturs globālajā tīmeklī – vietējais kultūras kanons

- Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēkas Kultūras kanonā iekļauts Stopiņu novada kultūras mantojums – novada jostas stāsts (2012) un seno māju apzināšanas projekts (2013).
- Kultūras kanons ir « ceļa stabiņi», kas konkrētajā apvidū idenficē un iezīmē noteiktas vērtības, kas izveidojušās ilgākā laika posmā un skatāmas kontekstā ar unikalitāti, ar tautas mentālo redzējumu.
- Vietējais kultūras kanons ir iedzīvotāju lepnuma zīme, kuru nepieciešams apzināt, saglabāt un radoši attīstīt. Tas ir process, kas atrodas mainībā un attīstībā.

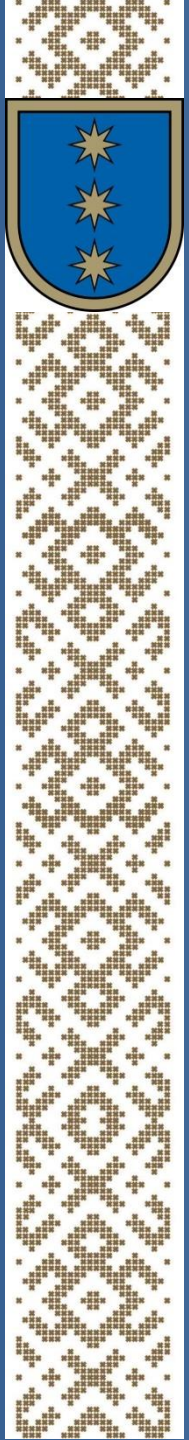
Lokālais saturs globālajā tīmeklī – kultūras kanona dimensijas - izpēte

- Rīgas tuvumā savu mājvietu atradis novads, kura robežas kontūra attēlo bruņurupuča formu - *«kājas tas stingri ieminis Rumbulā, Sauriešos. Vēderiņš silda Vālodzes, astīti pagriezis Dreiliņu virzienā, cietā bruņa sargā Ulbroku, Dzidriņas un Līčus, Upeslejas kā silta šalle silda bruņurupuča kaklu, un galva pieglaužas Cekulei»*. (Stopiņu novada jostas stāsts. Novadu diena Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunajā ēkā, 2014. gada 28. augusts).
- **... es iešu pa mājām un visiem teikšu, ka nav nekas dārgāks par ceļiem šiem ..** (*Imants Ziedonis. Ceļi, 1991. gads*).
- Seno ēku un būvju apzināšana, fotofiksācija un kolekcijas „**Senās mājvietas Stopiņos**” veidošana. Kultūras mantojuma saglabāšana fotogrāfijās ir aicinājums iesaistīties kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanā - ēkas, kas celtas **līdz 1940. gadam**, lai veidotu kopīgu elektronisko datubāzi ar **LNB Digitālās bibliotēkas portāla „Zudusī Latvija”** veidotājiem.

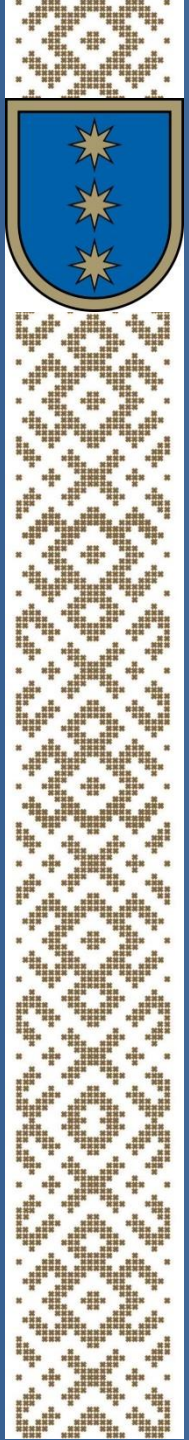
Lokālais saturs globālajā tīmeklī – kultūras kanona dimensijas - izstrāde

- Pētniecības projekts „**Senās mājvietas Stopiņos**”, iekļauj latviskās vides raksturvērtības – seno mājvietu un dažādu priekšmetu apzināšanu, kultūrainavisko ēku fotofiksāciju, kā arī vietējo iedzīvotāju atmiņu stāstu pierakstus.
- Projekta piecos mēnešos sešās ekspedīcijās tika apzinātas 16 Stopiņu novadā esošas senās mājas un to vide, kas ir gan lietišķa un saimnieciska, gan izmainīta un zudusi.
- Viensētas Stopiņu novadā ir unikālas ar koka arhitektūru, seno lietu klātesamību, atmiņu pierakstiem. Seno māju kultūrvides kopainā veido kopīgas rakstura iezīmes – pašatbildība, saimnieciskums, lepnums un dzimtas tradīciju uzturēšana.

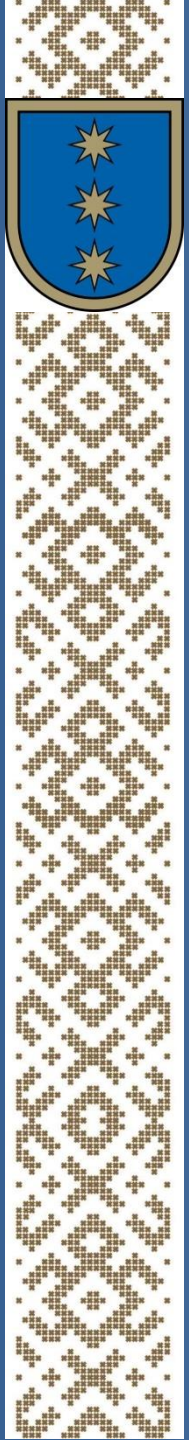
Lokālais saturs globālajā tīmeklī – kultūras kanona dimensijas - izstrāde

- Vērienīga saimniekošana agrāk – šobrīd ziedi un ainava - aka, šķūnīši, dīķis un saimnieka stādīta bērzu audze, klēts ar senatnīgu darbarīku un priekšmetu elpu, autentiska koka guļbūve, radošās inteliģences – mākslinieku, gleznotāju saieta vieta. Viensētās atrodami ledus pagrabi, kāpostu tvertnes, saimniecības ēkas – kūts, šķūnis, vāgūzis, ratnīca. Priekšmetiskās liecības – skapji, krēsli, klavieres, pūra lādes, vijoles, fotogrāfijas, logi, durvju rokturi, slēdzenes un tērpi.
- Sabiedrībā aktuālais identitātes jautājums Stopiņu novadā ir pierādījis, ka personas tāpatība var turpināties, arī mainoties tās ārienei, intelektuālajām spējām, atmiņai, saglabājot priekšstatu par sevi kā par vienreizēju lietu, kas atšķiras no citām, taču mijiedarbībā saglabā kultūrainavisko rokrakstu, cilvēku gājumu un notikumu virknējumu.

Lokālais saturs globālajā tīmeklī – kultūras kanona dimensijas - sadarbība

- Paveiktais kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanas darbs ir apkopots fotogrāfijās un atmiņu pierakstos, veidojot drukāto un digitālo saturu
<http://www.zudusilatvija.lv/objects/subject/6088/?page=1>
<http://www.stopini.lv/public/34942.html>,
<http://www.biblioteka.lv/MyLibrary/>
- LTV 1 kanālā video stāstā «No sētas uz sētu», kura idejas autore ir Latvijas Universitātes profesore folkloristikā Janīna Kursīte un <http://www.youtube.com/user/ulbbibl08>.
- **Darba grupā:** Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspektore, Mākslas pieminekļu nodaļas vecākā speciāliste, mākslas zinātniece **Vita Banga**. Stopiņu novada vēstures muzeja krājuma glabātāja **Renāte Priede**. Stopiņu novada Sauriešu bibliotēkas vadītāja **Kristīne Cimdiņa**. Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēkas vadītāja **Daiga Brigmane**.

Lokālais saturs globālajā tīmeklī – kultūras kanona dimensijas - identitāte

- **«Kalēji»** – dzejnieka un atdzejotāja Pētera Brūvera (1957-2011) dzimtās mājas Stopiņu novada Līčos. Projekta īstenotāju uzdevums ir *“saujā nest dvēselīti”*, saglabājot rakstniecības vidi, palīdzot pavasarīgi atdzimt, ziedēt un zelt “Kalēju” mājas esībai. Pētera Brūvera grāmata *“Mācos rakstīt jeb ātrs palīglīdzeklis poētisku tekstu apguvē”* (2014), ir pateicība rakstniekam un prezentācijas materiāls ar Stopiņu novadu saistītiem notikumiem.
- **«Lielkājas»** – tēlnieka Ulda Sterģa (1948) dzimtās mājas Stopiņu novada Vālodzēs. Nacionālās un laikmetīgās identitātes mijiedarbība Ulda Sterģa Akmens rakstu darbnīcā un projekta “Senās mājvietas Stopiņu novadā” liecībās. Saruna un tikšanās ar prozas meistariem Valdi Rūmnieku un Andreju Miglu par tematu “Kam rada tēlnieks – tautai, karaļiem vai sev?”

Dzīves noslēgumā, esot par Mākslas akadēmijas Tēlniecības meistardarbnīcas vadītāju un pasniedzēju, Kārlis Zāle saviem studentiem māca ***“..parādi savas zemes spēku, tās svētību un skaistumu! Parādi darba darītājus, viņu pūliņus, parādi ģimenes sargātāju māti, tēvzemes sargus, parādi visu to ar cieņu, ar siltām jūtām un godbijību, lai citi redzētu, kas mēs esam, un mūs varētu cienīt!”*** V. Rūmnieks, A. Migla
«Trīs zvaigznes».